

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Paraphrasis in Epistolam B. Pauli ad Galatas III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

rum in se est, iniquitati consentit. Vides enim iniuriam fieri proximo, vides irrogandam innocenti infamiam, audis contumeliam fieri iusto, & cum prohibere possis aut emendare, ne denuo fiat, taces: silentium hoc est animæ inimicum, & mutas peccatum habens. Vide tamen ut in excusanda propugnandaque cuiuspiam innoceatia, & ut iniuriam depellendo, aut iniquo renitendo, modum modestiamque serues, ne non solum nihil proficias, sed etiam magis exacerbés, charitatem offendas ac lædas. Ideo cum tranquillitate argue, cum mansuetudine proximum excusando tuere. Eodem enim tempore quo turbatus fueris nihil efficies in eo, qui tibi inique aduersatur. Neque enim diabolus diabolum expellit, nec iratus sanabis iratum. Si igitur aliter non potes, expecta donec transeat ira tua. Simili modo tenemur loqui quoque, & mutos nos esse haud deest pro veritate, pro iustitia, pro virtute, pro Deo. Sed hoc tibi, ubi locutionis tuae speratur fructus. Et hoc quoque necesse est, ut fiat modeste, cum conditionibus, circumstantijsque iustis ac necessarijs. Est tertio mutitas, videre aliquem delinquere ex ignorantia, & illum non reuocare, non instruere, & à peccato seruare. Itaque hi surdi, hi muti sunt, quos Dominus curat. Curet ergo rogemus nos quoque pijsissima eius misericordia, ut nihil in nobis resideat, quod suæ beneplacitissimæ displiceat voluntati, qui cum Patre & Spiritu sancto est benedictus in secula, Amen.

Loqui pro
veritate de-
fensioe qui-
do debeat
mus.

DOMINICA XIII. POST DOMINICAM SAN-
ctæ Trinitatis, Epistola B. Pauli Apostoli ad Galat. III.

Abramæ dictæ sunt promissiones & semini eius. Non dicit: Et seminibus, quasi in multis: sed quasi in vno. Et semini tuo, qui est Christus. Hoc autem dico, testamentum confirmatum à Deo, quæ post quadringentos & triginta annos facta est lex, non irritum facit ad euacuandam promissionem. Nam si ex lege hereditas, iam non ex promissione. Abramæ autem per repromissionem donauit Deus. Quid igitur lex? Propter transgressores posita est, donec veniret semen, cui promiserat, ordinata per Angelos in manu mediatoris. Mediator autem vnus non est. Deus autem vnus est. Lex ergo aduersus promissam Dei? Absit. Si enim data esset lex, quæ posset viuificare, verè ex lege esset iusticia. Sed conclusit Scriptura omnia sub peccato, ut promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Contra Galatas pugnat Paulus in hoc maximè, quod hi legem putabant veterem obseruandam tanquam salutari necessariam, malè instructi à pseudoapostolis, post sanam eruditionem Pauli (qui ab illis recesserat, alijs quoque gentibus prædicaturus) errorem hunc illo interim absente prædicantibus. Quapropter in tota epistola astruit legem Mosaicam nunc non esse necessariam, quia non per illam, sed per fidem Domini nostri

EEEE 3. Iohs

T. VI
21

Iesu Christi astruit, quod verum est, nobis dari Spiritum sanctum, iustitiam & salutem æternam. Hæc autem postquam scripturarum probauerat autoritate, tandem in hac lectione etiam humana consuetudine ac ratione confirmat, dicens hominis testamentum conditum, hæredumq; institutionem in morte testatoris confirmari, vt testamentum sit ratum, immutabile ac firmum, adeo vt neque deleri, neque mutari possit. Hoc est, inquit. Quanto magis autem testamentum Dei Abrahæ, & eius femini CHRISTO promissum, propter legem Mosis diu postea datam, par est non posse fieri irritum? Itaque dicit: Abrahæ diuinitus dictæ sunt promissiones, & femini eius. Nam in Genesi dictum illi legitur: *In femine tuo benedicentur omnes gentes*. Semen Abrahæ, de quo loquitur scriptura, Christus est ex Abraham secundum humanam naturam descendens, vt Mathæus habet: *Liber generationis Iesu Christi, filij David, filij Abraham*. Hac autem promissione Abrahæ prænunciatum fuit Christum ex eius femine, hoc est, ex Maria nobilissima Virgine, post multas generationes, ipsius filia nasciturum. Factæ sunt quoque Abrahæ promissiones aliæ. Nam promissa est illi diuinitus hæreditas, dum sub specie terræ Chanaan ei promitteretur terra viuentium. Semen illi dictum est à Domino: *Omnem terram quam conspexisti tibi dabo, & semini tuo*. Non dicit pluraliter: Et feminibus tuis dabo terram hanc, quasi multis, sed quasi in vno semine, id est, in vno sic filio hæreditatis huius promissio obtinenda. Ideo dicit: *Tibi dabo, & femini tuo*. Hoc enim ita scriptura habet: *Et femini tuo, qui est Christus*. Semen itaque Abrahæ Christus, qui non populum duntaxat Iudaicum, sed etiam Gentilem complectitur. Vterque enim populus vni est Christo spiritualiter per fidem incorporatus. Christus nanque etiam mysticè vnum est Abrahæ semen, cum omnibus membris suis tanquam caput cum corpore suo, quod est Ecclesia. Vnum ergo semen dictum esse vult Apostolus, quo ostenderet Galatas aliasq; gentes in fide non esse inferiores Iudæis: nec illis Iudæos superiores, sed per fidem omnes semen vnum, vnumq; esse corpus Christi. Elegit enim nos Deus ante mundi constitutionem in ipso. Hoc igitur dico: Lex, quæ data est Mosis à tempore huius promissionis Abrahæ factæ post quadringentos & triginta annos in monte Sinai, non facit irritum hoc testamentum diuinorum promissionum, non ab homine, sed à Deo confirmatum, vt propter legem, aut per legem sequentem euacuetur, impediaturve ab æterna hæreditate Abrahæ facta promissio: quæ tamen euacuaretur, si ex lege, aut per legem daretur benedictio & hæreditas regni caelorum. Alioquin nec Abraham, nec patriarchæ perceperunt benedictionem hæreditatis, qui ante legem fuerunt. Volebant autem pseudoapostoli promissionem illam Abrahæ factam irritam fieri per legem, dum conarentur astruere iustificationem, & regni caelestis hæreditatem, non per gratiam, quam Deus Abrahæ promiserat, sed per legis opera dari. Quo certè euacuaretur (si verum dicerent) diuina promissio. Quod tamen dici non potest. Ideo sequitur: Nam si ex lege, seu ex legis virtute regni caelestis daretur hæreditas, iam non daretur ex promissione. Abrahæ autem per repromissionem donauit Deus hæreditatem. Legem enim non accepit, cui dictum à Domino est: *Ego protektor tuus sum, & mores tua magna nimis*. Ex his autem iam dictis videri

Genes. 22.

Math. 1.

Genes. 13.

Abrahæ semine esse Christum, etiam secundum mysticè sensum.

Ephes. 1.

Genes. 15.

deri
lus,
est,
rum
præ
pro
& le
rent
à tra
uaba
gelo
nu r
nes
quã
ordi
renu
natu
par
tur
& d
dix
dicit
mo
& D
Deo
nan
nec
con
ergo
tas,
loq
adu
lex,
præ
uist
rùn
scri
pru
rum
nul
illu
stun
ho
ex

deri possit lex esse aut nulla, aut inutilis. Mouet igitur quaestionem sibi Paulus, quam ab alijs mouendam Paulus sensit, dicens. Quid igitur lex? hoc est, quæ legis utilitas, si cultores suos non iustificat, nec regnum aperit calorum? Iterumque sibi respondens: Propter transgressores, inquit, qui legem præuariantur naturæ, lex hæc Mosi scripta constituta est, est media inter promissionem & hæreditatem promissam: imo media inter legem naturæ & legem gratiæ, ut qui lege naturæ transgrediebantur, saltem timore cessarent transgredi. Propter prophetas enim & iustos non est posita lex. Hi enim à transgressionibus ut arcerentur timore, non erat necesse, quia legem seruabant naturæ ex amore iustitiæ. Itaque dicit: Lex ordinata est per Angelos, quia non per seipsum Deus, sed per Angelos loquebatur Mosi, & in manu mediatoris posita est in populo Iudæorum, ad coercendas transgressiones legis naturæ, idque in manu mediatoris, hoc est, in potestate Christi, ut quam diu vellet ille, maneret, & quando vellet, cessaret lex. Optimo autem ordine posita est inter legem naturæ, & legem gratiæ, ut homo conuinceretur legem sibi videre gratiæ esse necessariam. Nam didicit primo, quod lex naturæ illum saluare non potuit: didicit deinceps, quod legem quoque scriptam implere non potuit. Siquidem nisi imbecillitatem suarum experiretur virium homo superbus, suo arbitrio sufficientiam arrogaret, legemque diceret superuacue datam, & Christum gratis aduenisse. Quia verò Apostolus dixerat legem in manu mediatoris esse, quis ille sit mediator, subiungit: Mediator autem vnus non est, neque enim nisi inter duos medius est. Huiusmodi autem est Christus inter hominem & Deum mediator, & ipso homo & Deus utranque naturam diuinam & humanam in se habens, hominem Deo reconcilians: duas quoque gentes, puta circumcisionis & præputij vnum populum in se faciens. Et quamuis Christus inter Deum & hominem mediator sit ipse Deus homo, non tamen sunt duo dii, reconcilians & reconciliatus, sed Deus vnus est cum Patre & Spiritu sancto Christus. Lex ergo aduersus promissam Dei? Paulo ante dictum est: Si ex lege esset hæreditas, iam non est ex promissione. Ideo sibi obijciens, & obiecta refellens. loquitur disputaus: Ergo lex est aduersus promissam Dei? Absit. Neque enim aduersatur his quæ Abrahamus Deus spondidit. Si enim per Mosen data esset lex, quæ hominem ab æterna posset morte liberare, quam primi parentis præuocatione suisque peccatis incurrit homo, tunc verè ex lege daretur iustitia: qua regno calorum homo fieret idoneus absque fide Christi. Verum hoc non datum est legi veteri, sed legi Euangelicæ. Conclufit enim scriptura omnia hominum genera seu Iudæos vniuersos sub peccato. Scriptura, inquit, id est, lex scripta, quæ non dat spiritum sed est scriptura tantum, circumsepuit ac detinuit omnes Iudæos sub dominio peccati, ut nulla ex parte possent peccatum euadere, dum neque sibiipsis, neque lex illis subuenire valeret: sed sicut languidi medicum & Saluatorem Christum expectabant, per quem liberarentur ac sanarentur: & ita promissio benedictionis & hæreditatis Abrahamus facta daretur credentibus, non ex legis operibus, sed ex fide Iesu Christi.

Timothæi.